

פרשת וישב

בנביא מופיע השם "נְבוּכַדְרֶאֱצַר" או "נְבוּכַדְרֶאֱצַר" (לדוגמא בהפטרת פרשת בא, בירמיהו מו, יג) עם דגש בצדי לאחר אלף נחה נסתרת, כדינו לאחר סגול שהיא תנועה קטנה, ואין האלף הנחה מחשיבה את התנועה שלפניה לתנועה גדולה אלא שיש להתיחס לאלף כאילו איננה כתובה כלל⁸¹. בעל-הנסים, אם אומרים חשמונאי באלף חיריק (והוא תואר לכבוד או כינוי למשפחתו כמו איתן האזרחי) או שהאלף נחה (והוא שם פרטי כמו נהוראי, ינאי) היא מחלוקת קדומה בין הפרי חדש לספר ברך יצחק הו"ד בברכ"י להרחי"א. והבן איש חי שנה ראשונה פרשת וישב אות כ"ה ובשו"ת רב-פעלים ח"ד חאו"ח סימן ל"א פסק כפר"ח והוא מנוגד למנהג בגדד שהביא שו"ת זבחי צדק ח"ג סימן צ"ד. ונחלקו בדבר אחרוני זמנינו שליט"א הגרע"י בחזון עבדיה חנוכה דף ר' והגר"מ מאזוז בחוברת אור-תורה כסליו תשנ"ב סימן ל"ג.⁸²

אלף נחה נסתרת

"בְּעוֹד שְׁלֹשֶׁת יָמִים יִשָּׂא פְרֵעָה אֶת־רֹאשָׁהּ וְהִשִּׁיבָהּ עַל־כַּנְףָּהּ" (מ, יג) - אין מבטאים את האלף של "ראשך" כמו שאין מבטאים את האלף של "ישא" ושל "ראשון" ודומיהם. ונקראת אלף זו נחה (שאינה ניקוד) נסתרת (שאינה נשמעת).⁷⁹ בפסוק "וּגְמֹלֵיהֶם נִשְׂאִים נִכְאֹת וְצָרִי וְלֹט" (לז, כו) האלף של "נִשְׂאִים" מבוטאת מפני שיש בה ניקוד ואילו האלף של "נִכְאֹת" לא מבוטאת מפני שאין בה ניקוד. רבים טועים ומבטאים את האלף של "יִרְאוּ" את יי קְדוּשִׁיו" (תהלים לד, י) שאומרים בסוף ברכת-המזון שבנוסח אשכנז, ואלף של "הִרְאוּבְנֵי" (במדבר כו, ז ועוד) ואלף של "קְרָאִים אֶל־יְיָ וְהוּא יַעֲנֵם" (תהלים צט, ו) בקבלת שבת⁸⁰ שאין הדבר כן אלא צריך לומר "יְרוּ" ו"הִרְאוּבְנֵי" שהשורוק שייך לריש וכן "קורים" שהחיריק שייך לריש וקוראים אותם כאילו אין בהם אלף כלל. כמו כן בהלל יש לומר "הִיא נִפְלְאָת בְּעֵינֵינוּ" (תהלים קיח, כג) בלי לבטא את האלף. "שׁוֹמֵר פְּתָאִים יִי" (תהלים קטז, ו) וגם "מִבֵּין עֲפָאִים יִתְנוּ קוֹל" שבברכי נפשי (תהלים קד, יב), היוד בחיריק חסר והאלף שלפניה נחה. וכן בשיר השירים יש לומר "עַד־שֶׁהִבִּיאֲתִיו" (ג, ד) באלף נחה נסתרת, כמו במילה "הבאתי" שהאלף בה היא נחה ולא נשמעת. בלשונות של אדנות ואלוקות, אם תבוא לפניהם אחת מאותיות וכל"ב תהיה האלף נחה לכן בסוף תפילת שחרית יש לומר "אֵין פְּאֵלְהֵינוּ אֵין פְּאֵדוֹנֵינוּ... נוֹדָה לְאֵלְהֵינוּ נוֹדָה לְאֵדוֹנֵינוּ" בלי לבטא את האלף. מ"מ ישנם בתנ"ך שבעה מקומות היוצאים מן הכלל בהם האלף נשמעת בלשון "אדנות" אע"פ שאחת מאותיות וכל"ב באה לפניה, כמו "חֲטָא מִשְׁקָה מִלְךְ־מִצְרַיִם וְהָאֹפֶה לְאֵדְנֵיהֶם" (מ, א) וכן "הוֹדוּ לְאֵדְנֵי הָאֵדְנִים" (תהלים קלז, ב).

⁸¹ הסגול בשונה משאר התנועות הקטנות, יבואו אחריה מאותיות אהו"י נחות כמו עושה, מדברותיך. ⁸² ואם נכון לאמר "חשמונאים" עיין בסוף הנספח "חשמונאים או מכבים" לחוברת מחקרי ארץ על העיר מודיעין של הרב יוסף זליכה שליט"א.

⁷⁹ עיין לעיל בפרשת תולדות במאמר על כתיב מלא וכתוב חסר. ⁸⁰ בחלק מן העדות.